

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Dum manibus laborant, quid mente cogitare debeant fratres laici. C. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

CAPVT SECVNDVM.

Dum manibus laborant, quid mente cogitare debeant fratres Laici.

8. **D**um manibus laborant, mentem habeant occupatam piâ aliquâ consideratione, præfertim, pios aliquos affectus erga Deum, & res diuinas eliciendo, saltem mente dicendo ad singulos manuum laborantium motus: *Propter Te*; & per hæc verba intelligendo: *Domine laboro, vel facio hoc, propter Te*. Quoties enim dicent mentalia verba, tot merita congregabunt, & tot præmia in cælis habebunt, pro singulis talibus motibus manuum laborantium. Et ita dicebat S.P.N. Ignatius de quodam Fratre nostro Coadiutore murario, Antonio nomine: *Quot ponebat lateres in muro: quoties tundebat illos suo malleo: quoties calcem apponebat; tot sibi parabat coronas in celo*. Quapropter benè monet S. Bernardus: *Sicut laborantibus manibus, nec oculus propterea clauditur, nec auris abstinet ab auditu; sic, immo multò melius, laborante corpore, mens quoque ipsa suo inuenta sit operi, ut non vacet*. Et tali laborandi modo facillimè possunt Laici fratres euadere omnes purgatorij pœnas, & rectâ post mortem ire in celum. Hinc

L. 4. de alt. & ballit. cordis.

9. S. Bernardus, cum quemdam Religiosum vidisset strenuè laborantem tempore mellis in mendo, Spiritus sancti afflatu coram aliis dixit: *Eia frater; age quod agis, nullum aliud post hanc vitam suslinebis purgatorium, ut scribit Thomas Cætipratanus*. Ad hoc comprobandum legi in secreto libro P. Iulij Mancinelli nostræ Societatis Sacerdotis (in vita & post mortem vitæ sanctitate & famâ miraculorum non inani, in Regno Neapolitano, celebris) annotatam propriâ eius manu apparitionem nostri pij Coadiutoris Vincentij Scoriglie, per triginta tres annos podagræ doloribus exagitati, munia tamen domestica (quantum licebat per inuæletudinem) benè obeuntis cuius, ea nocte quâ obiit cum magnâ animi tranquillitate, post vitam virtutum exemplis illustratam, ad se venit anima cum suauissimo vocum cælestium & instrumentorum musicorum concentu: & sequenti die, cum P. Mancinellus Missam celebraret, eandem animam in cælesti gloriâ collocatam, conspexit.

L. 1. Apū. cap. 5.

Idem sanctus Senex, intimè mihi ante annos quinquaginta Romæ notus dum essem Nouitius, cum Neapoli Angelo pharmacopolæ domestico nostro agrotanti SS. Eucharistiam de more attulisset, vidit multos Angelos ei assistentes, totumque agrotantis cubiculum cælesti quodam lumine exhilaratum, & post eius mortem, bis eius animam in celo existentem vidit: illâ gloriâ coronatam, quam erat promeritus, vitâ exactâ in fuga omnium commoditatum &

asperè tractatâ laboribus assiduâ, & omnino irreprensibili.

Sic, cum mortuus fuisset quidam frater nostraster murarius Italus, dictus Simon, Vilnæ in Lithuania, apparuit P. Petro Scargæ sancto & Apostolico concionatori, ac ibidem tunc Rectori Collegij, totus splendidus, habens manus reliquis partibus corporis splendidiores, & causam maioris huius splendoris esse dixit, labores susceptos in officio suo, in quo manus, plus cæteris corporis membris fatigabantur, & laborabant propter Deum.

Hoc Dominus promisit omnibus purè propter ipsum laborantibus. Nam dixit S. Gertrudis: *In resurrectione futurâ, quando corpus hoc mortale induet incorruptionem, tunc singula membra humana recipient singula præmia meritorum, pro singulis laboribus & exercitationibus, in meo nomine & pro meo amore peractis*. Hinc Procuratori Claustri compatiens, dum oraret pro illo, ut difficiles labores, quos sæpè in negotiis Monasterij perfererat, Dominus illi compensaret, Dominus respondit: *Corpus illius quod toties talibus laboribus pro me lassescit, est mihi quasi quoddam thesaurarium; in quo tot dragmas argenteas repono, quoties ipse aliquod membrum commouet ad necessaria sibi commissis acquirenda, & cor ipsius est mihi quasi arca, in qua tot aureas dragmas reconditas mihi habere gaudeo, quot ipse cogitationibus insignitur subditis sollicitè prouidere ad laudem meam*. Tunc illa cum admiratione dixit ad Dominum: *Domine non videtur mihi homo iste tam perfectus esse, qui omnia sua opera ita purè aggreditur ad laudem tuam, sed credo quod sæpè etiam alia causa instigent eum, ut est lucrum temporale, & per consequens commodum corporale: & quomodo tunc tuum permixta dulcedo Deus tales, ut asseris, in corde & corpore eius, poteris habere delicias*. Ad quod Dominus valde dignanter respondit: *Quoniam voluntas eius sic adoptata est meæ Diuinae voluntati, quod ego semper sum causa omnium operum eius, ergo in singulis cogitationibus, verbis & operibus suis, inestimabilem fructum lucratur*. Attamen si puriori & deuotiori studeret intentioni in singulis negotiis, tunc tantò amplius omnia negocia sua & opera nobilitaret, quantum aurum preponderat argento. Item si cogitationes & sollicitudines etiam puriori deuotioris, intentione ad me dirigeret, inde etiam tantum nobilitarentur, quantum aurum optimum ad purum examinatum, præuacuet auro vetusto & obsuscato.

Hoc modo laborabant Monachi Egyptij, quia, ut Cassianus scribit, ita ab eis incessanter operatio manuum priuatim per cellulas exercebatur, ut Psalmorum quoque vel cæterarum Scripturarum meditatio nunquam penitus omitteretur. Idque hanc ob causam faciebant, quia, ut idem alibi ait, Credebant, se tantò sublimiorem spiritualium contemplationum puritatem mentis intuitu quaesituros quanto deuotius fuerint erga operis studium ac labori intenti.

Quocirca, ut monet S. Chrysostomus, Artifex

h. ad
p. p.

l. 3. 4. 9.
In hanc
dit. p. 1.

11.
de n. lo
l. col. 9.

14.

L. libel.
7. n. 11.
R. 1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.

17.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.

18.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.

19.

20.

manalis es. (alloquitur seculares) sedens psalle: si non vi ore psallere hoc facias mente. Quanto ergo magis id Religiosis faciendum? Imitentur boni fratres Matrem S. Gregorij Nazianzeni, qui or. in funere Patris de ea sic ait: Ita domum suis aduixit curis & cogitationibus, tanquam pia esse ignoraret: ita autem Deo & rebus operam intendit Diuinis, vt licet plurimum a cura abesset domestica (scilicet iis temporibus, quibus orationi vacabat) neutrum tamen offenderetur propter alterum, sed pariter ambo perfecterentur. Adiuuandi sunt ergo laboribus externis manuum, vel pedum, pij deuotionis affectus, & veluti aureo annulo laborum, pretiosum lapidem deuotionis inferant, vt labores eorum sint magis Diuinae Maiestati accepti. Nā, vt monet S. Bernardus, Seruus animus & prudens, ad omnem se comparat laborem, nec in eo dissoluitur, sed per eum magis in seipsum colligitur, qui semper pra oculis habens, non tam quod agit, quam quod agendo intendit, omnis consummationis attendit finem. Dixi, etiam labori pedum adiuuandum esse pium aliquem deuotionis affectum, saltem illum supra commemoratum, vt singulos passus, quantum fieri potest Deo offerant, dicendo mente: Propter Te: Nam & tales labores pedum, sunt quaedam oratio Deo acceptissima; Ostendit hoc Deus olim cuidam Eremitae, & nostro fratri Coadiutori Alphonso Rodriquez. Eremita quidem seni qui longè habebat aquam à cellula sua per duodecim milia: vbi dum semel iret haurire aquā, defecit. & dixit: Quid necesse est, vt hunc laborem patiar: renio & habito circa aquam hanc. Et cum hoc dixisset, conuersus vidit quendam sequentem se, & numerantem vestigia sua. Interrogauit autem eum dicens: Quis es tu? & ille dixit: Angelus Domini sum, & missus sum numerare vestigia tua, & dare tibi mercedem. Quod cum audisset senex, forti animo factus proptor, adhuc longius posuit cellam suam ab aqua illa: vt plures sibi coronas in celo pararet, per plures passus, quos fecit postea, cellā ad locum remotiorem transferat. Si ergo passus hi, ob proptij corporis commodum & refrigerium, ab Eremita (& quidem, vt historia habet, non vsquequaque libenter) facti, digni fuerunt qui in librum Dei manu Angelicā referrentur, quanto magis digni sunt ij, qui à Laicis fratribus fiunt, in commodum fratrum, vel infirmorum, aliorumque, sicut dum sacerdotes confessionis causā, vel alterius negotij exeuntes comitantur, aut pedibus itinera longiuscula conficiunt, praesertim difficili tempore, ob aestum solis nimium, vel frigus acre, aut pluias frequentes, & viam iurulentam aut montanam: Quocirca cum noster Alphonsus Rodriquez semel comitatus fuisset quendam nostrum Patrem ad longiusculum spatium & ascensu difficile, Beatissima Virgo Maria in medio itinere ei apparuit, & frontem eius sudantem candidissimo linteo absterxit, vt scribitur in eius vita.

Non timeant ergo Fratres distractiones mé-

Lancicij Opusc. Tom. 2.

tis, dum laborant domi, immodò dum foras prodeunt ad forum, comparanda alicuius rei gratiā, vel vt comitentur alios ob pia negotia. Nam, vt benè dicebat noster P. Balthasar Aluarez, Ij Vit. c. 7. qui ex obedientia Domini exeunt ad agendum cum proximis, nec fidem domi relinquunt, experiantur gratias, iucundiusq; lucis ac deuotionis alimentum, quam si se domi continerent. Id enim significat Psalmista cum dicit: Qui descendunt mare in nauibus, facientes operationes in aquis multis: ipsi viderunt opera Domini, & mirabilia eius in profundo. Inter modos autem orandi tempore laborum, pulcher valde est ille, quē etiam adhibebat Ioannes Ximenez supra laudatus, noster Coadiutor, vt scribitur in vita P. Balthasar Aluarez. Nam ex pradio ad Collegium rediens, & aliquid portans, praeter exercitium orationis, se ipsum interrogabat, sibiq; respondebat. Exempli causa: Quo vadis Ximenez ad Collegium vt paululum ibi quiescam. Quod si statim atque peruenis iubereris hunc aut illum laborem subire: respondebat. Non inebunt, quia sum valde defatigatus. Quod si nihilominus id facere iubereris: dicebat libenter faciam. Idq; statim confirmans dicebat: Vtinam Deus meus, id iubeat. Nec raro, Deo ita volente, vt eius desiderio satisfaceret, euenit, vt statim atque satisfatus ex campo redibat, id ipsum ei faciendum imponeretur, de quo ipse in itinere ratiocinabatur: & tunc id faciebat promptissime ac diligentissime: & nominatim, si finem ex stabulo auferre, aut communia loca purgare, aut huiusmodi officia vilia prestare iuberetur, ad que vt se magis mortificaret potius quam ad alia propendebat.

Et infra p. 339. de eo scribitur: Ad particulares actiones & occupationes, particulares etiam considerationes adhibebat. Quando ascendo, inquit, sequor Beatissimā Virginem & S. Iosephum euntes in Aegyptum, quibus me offero, vt operā meā in re aliqua vtiatur: quando autem descendo, redeo cum eisdem in Nazareth. Et hac ratione, piam semper aliquam considerationem inueniebat suis occupationibus accommodatam. Et aded mente eleuabatur, dum aliquid ad Collegium ex pradio veheret, vt non satis atenderet, quomodo currum dirigeret, ac propterea semel rota transiit super quandam puellulā, nullum tamen ei intulit detrimentum. Nam cum hoc vidisset Ximenez, Domino Deo illam commendauit, dicendo tantum: Iesus se adiuet, vt scribitur pag. 340. c. 45. Ita Deus orationes laboribus adiunctas remuneratus est.

CAPVT TERTIVM.

Magis sint addicti laboribus, dum laborandum est, quam orationibus, si excludant labores.

Magis sint dediti & addicti laboribus corporis, quam orationibus; & tēpore laboribus destinato, vel aliis externis occupationibus, nō vacent orationi soli, omittis laboribus. Causa huius rei est, Dei voluntas: qui cum illos vocarit ad vitam actiuam, non ad contemplatiuam, vt habetur in eorū Reg. 2. in laboribus magis ver-